

Des d'Eslovènia amb amor

La performance de sis hores 'Together' ha tancat el cicle Katharsis del Teatre Lliure

— **Oriol Puig Taulé**

Crític i cronista d'arts escèniques. Cap de L'Apuntador.

[@oriolpuigtaule](#) [@oriol_puig_taule](#)

02/02/2022 [Katharsis 2022](#)

Una performance de sis hores ja és un titular. “Uf, quina mandra”, em deia tothom. Jo mateix ho pensava. Poseu-vos al meu lloc: després d'una setmana d'estrenes diverses i d'un dissabte en què vaig veure tres espectacles (curts), tanca't el diumenge a l'**Espai Lliure** durant sis hores, des de les cinc de la tarda fins a les onze de la nit. “Jo veuré un parell o tres d'hores i després marxaré”, li vaig dir al meu acompanyant, abans d'entrar. Em vaig acabar quedant fins al final. “Per què?”, us preguntareu. El que llegireu a continuació us sorprendrà.

L'espectacle 'Together' s'ha vist al cicle Katharsis 2022 del Teatre Lliure. © Matija Lukic

Un títol, *Together*. Dos performers amb noms típicament eslovens. És a dir, amb “c” accentuada i “s” amb circumflex: **Leja Jurišić** i **Marko Mandić**. [La meva relació amb Eslovènia ve de lluny, però això ja us ho explicaré un altre dia]. Tot i la inconcreció del text del programa de mà (*ergo*, la web), on es parla del fet d'estar “junts” i poca cosa més, i d'un tràiler massa revelador (no mireu mai els tràilers, especialment els de teatre), vaig a veure *Together*. La mandra del diumenge tarda és considerable. “Encara tinc el dinar aquí!”, em diu la sempre somrient **Noe Alesan**. El bar del Lliure també és performàtic. El dia anterior vam esperar quinze minuts per demanar un cafè, avui el pobre cambrer surt a la terrassa per dir-nos que si no consumim no podem seure allà. El datàfon fa dos dies que no els funciona. Tot és performance.

Abans hem vist la Leja i el Marko corrent i escalfant pels volts de la plaça Margarida Xirgu. Xandalls Adidas foradats i somriures radiants a la cara. Entrem a l'Espai Lliure, que avui fa justícia a la seva planta de creu grega i té grades a les quatre bandes. Moment performàtic a la grada A, abans de començar: ens fan aixecar un moment per solucionar quelcom que no havia quedat ben fixat. Espectadors i performers compartim escena. Ja som comunitat. *Together* és molt fàcil d'explicar: durant sis hores, el Marko i la Leja ballaran i realitzaran accions sense interrupció. La dramaturga **Semira Osmanagić** escriu textos en directe, que són projectats en quatre pantalles en eslovè, molt ben traduïts simultàniament a l'anglès per la **Nika Ambrožič** i al català per **Mar Panyella**. Aquests textos són la part més fluïda de tot plegat, un intent de reflexionar en directe sobre allò que succeeix en escena, que més aviat recorda a allò (que ja ha quedat antic) de posar un dramaturg a una estació de tren o plaça pública, perquè vagi escrivint allò que veu.

Durant sis hores anirem sentint una selecció musical d'èxits d'avui i sempre, amb especial predilecció per les cançons d'amor. *And I'm telling you I'm not going. Parole. Je t'aime... moi non plus. Can't take my eyes off of you.* Més alguns *hits* eslovens de *synthpop* dels anys vuitanta, i algun himne *darkwave* bielorús. El Marko i la Leja ballen, es magregen, somriuen i s'estripen la roba. En un primer moment penso que la peça sembla més una paròdia d'una performance que una altra cosa: allò de fer la croqueta per terra. Aquella idea de la dansa contemporània que té la gent que mai veu dansa contemporània, sabeu? Passen els minuts, però, i segueixo a la butaca. Ens continuem quedant, tots nosaltres, colla d'espectadors que durant sis hores compartirem espai amb la Leja i el Marko. Les llums de sala estaran enceses durant tota la funció, i la gent pot entrar i sortir lliurement. No sé com, però ja han passat tres hores. Surto un moment a fer un riu i a comprar una ampolla d'aigua. Aigua que entra, aigua que surt.

Una escena de 'Together', que s'ha vist al Katharsis 2022 del Teatre Lliure. © Matija Lukic

El que semblava un exercici, una improvisació allargassada sobre la presència i els cossos en escena, es va convertint en alguna cosa més. Marxa Pepe Zapata, entra Semolina Tomic. La Leja i el Marko tenen tota la pinta de ser els rarets de Ljubljana, els *modernus* que viuen i creen junts i que, reconeguem-ho, deuen fer bastanta ràbia. La peça juga amb la presència per la presència, l'estar en escena. Alguns (pocs) elements de vestuari o utilatge ajuden els performers. Aquí l'important és el cos, que sua, que riu, que plora i que escup. Res de nou en el panorama de les arts vives, ho sabem. Però ens continuem quedant. Moments de perill en escena (amb un ganivet de tallar el pa), nuesa i pintura. Tot plegat una poca-soltada, sí, però totalment hipnòtica. La Semo riu a cor que vols. La [Carla Rovira](#) i la [Manoly](#), acompanyades de la seva criatura, ho han explicat de meravella als seus tuits. Comunitat i presència. "Em quedaré mitja hora!", em va dir la Rovira abans d'entrar. Es van quedar fins al final, és clar. La mirada de la seva criatura, atenta a tot allò que succeïa en escena, és la clau de tot plegat. Una platea relaxada, amb els llums encesos durant tota la funció, va crear comunitat entre els espectadors. Però també, i el més important, va establir un vincle entre l'escena i la platea.

"Potser és millor parar de pensar tant i només mirar". Aquesta frase escrita per la dramaturga en un sobretítol defineix a la perfecció aquest espectacle. Aquest, i qualsevol espectacle. Perquè si comparem passar la tarda del diumenge veient Netflix escarxofats al sofà o passar-lo al teatre, hi ha moltes diferències. A casa, deglutint un episodi rere l'altre, la nostra soledat és còsmica. La pantalla no ens mira. La pantalla no ens estima. Al teatre, estem acompanyats: pels nostres companys de filera i pels artistes. Quan el Marko o la Leja ens miren i somriuen, el món s'atura. Són éssers vius que responen a allò que succeeix a l'ara i l'aquí. Durant sis hores hem sigut comunitat, hem sigut família. Si fins i tot alguns espectadors han netejat l'escenari ple de sang (suc de remolatxa) i orina (del Marko), amb aquella alegria! Us explicaria moltes més coses de tot allò que vam viure, però no cal pas. Ni aquesta crítica ni la gravació de l'espectacle faran mai justícia a allò que vam viure aquell grup de persones un diumenge a la tarda. Ep, i tot plegat sense taula, ordinador, ni pantalla on projectar vídeos. Les arts vives són precisament això. Vives.